

Informacja dotycząca polsko-czeskiego sporu
dotyczącego funkcjonowania KWB Turów

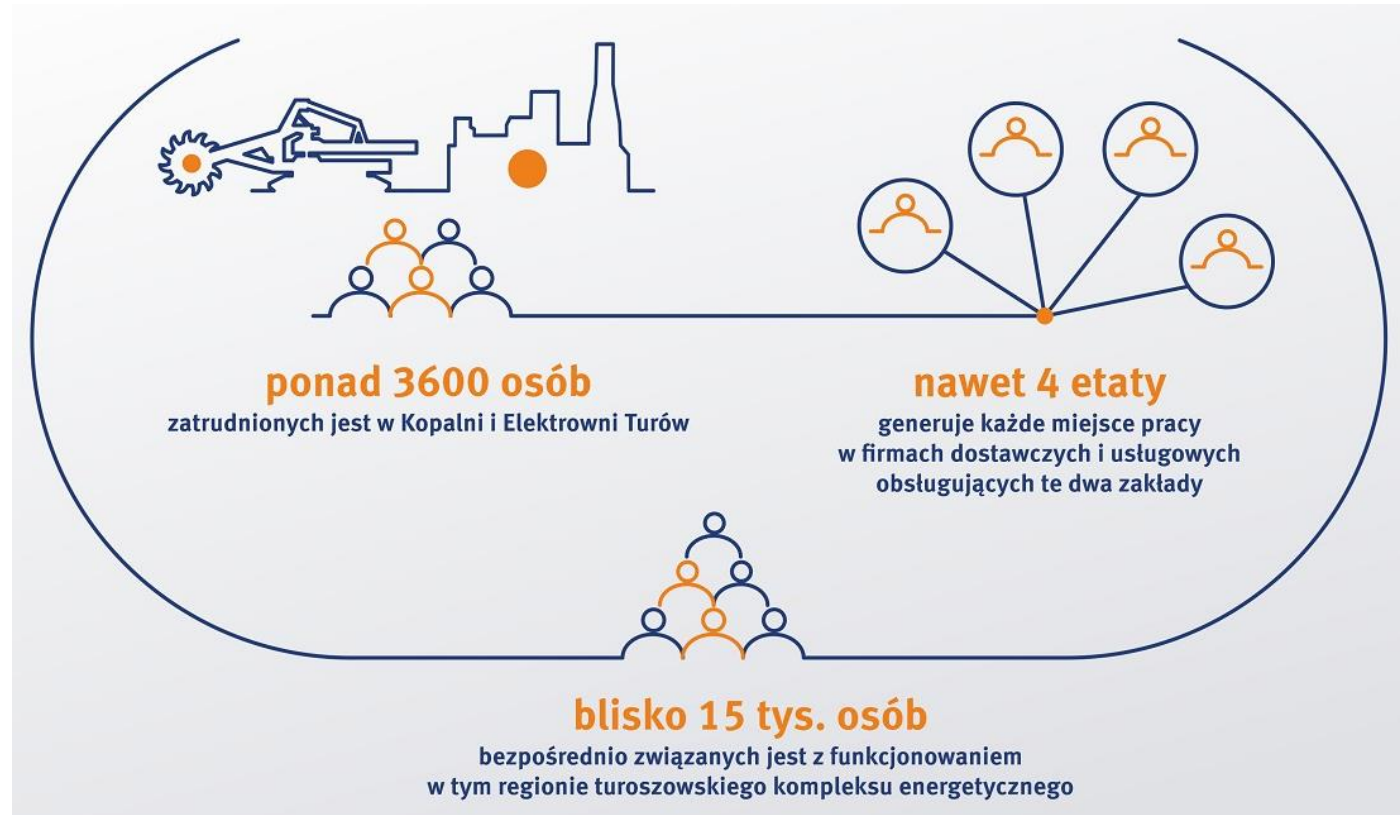

Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju

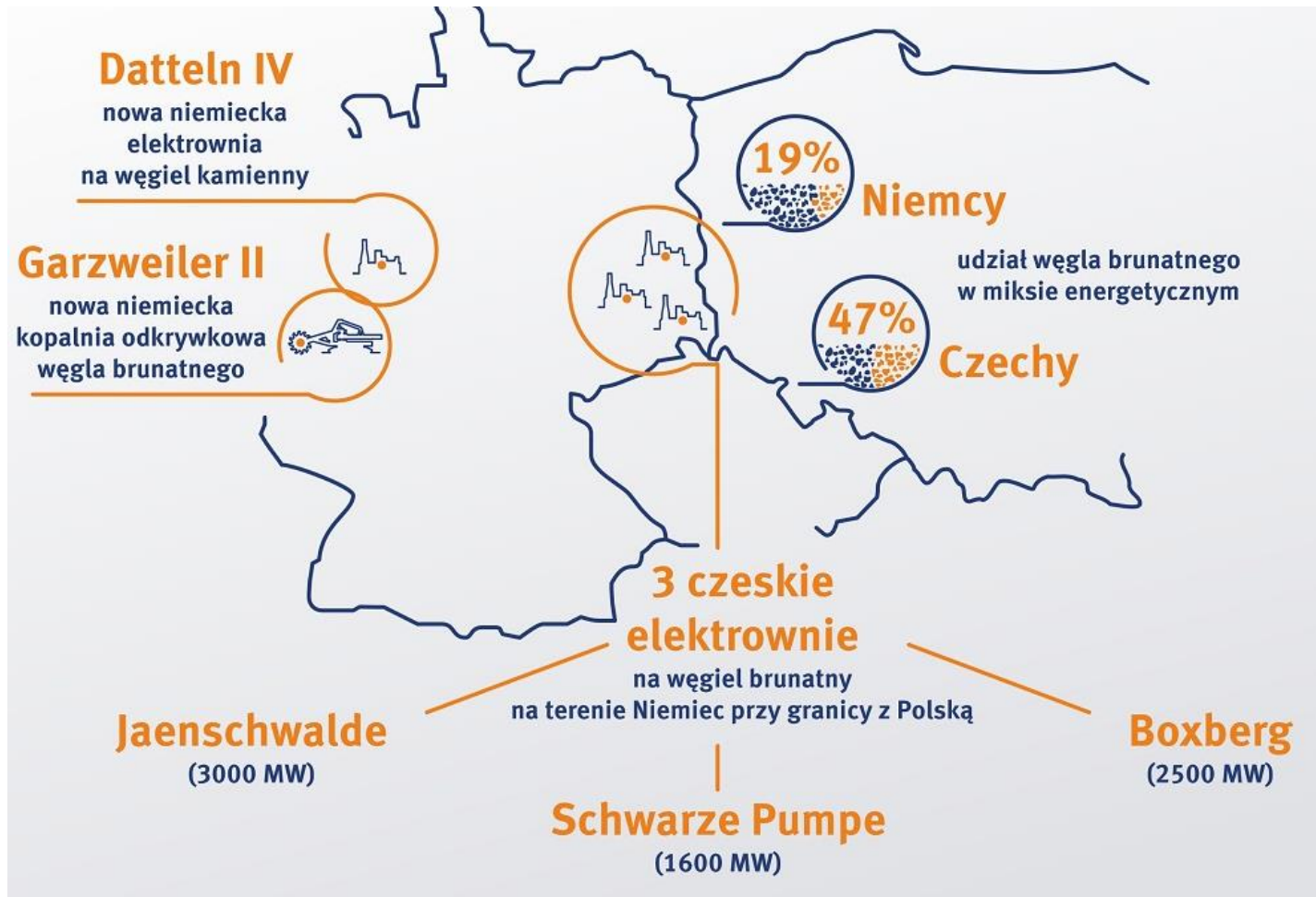
- Elektrownia opalana jest węglem brunatnym dostarczanym z pobliskiej Kopalni Węgla Brunatnego Turów. Obecnie w elektrowni prąd produkuje sześć bloków energetycznych, które po kompleksowej modernizacji były oddawane do eksploatacji w latach 1998–2004. W 2015 roku w Elektrowni Turów zainaugurowano budowę nowego bloku energetycznego o mocy 496 MW brutto, który, został oddany do eksploatacji 14 maja br.
- Nowy blok spełnia surowe unijne normy ochrony środowiska. Po jego uruchomieniu moc Elektrowni Turów wynosi około 2 000 MW.
- Kompleks Turów jest istotnym elementem polskiego systemu elektroenergetycznego, mającym wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego Polski oraz stabilne dostawy prądu. Kopalnia i Elektrownia w Turowie odpowiadają za ok. 5% krajowej produkcji energii, dostarczają prąd do około 2,3 miliona gospodarstw domowych.
- Wyłączenie wydobycia i produkcji energii elektrycznej w oczywisty sposób musi zachwiać polskim systemem energetycznym, który nie będzie w stanie szybko zastąpić likwidowanych mocy wytwórczych w Turowie.
- Zamknięcie kopalni spowodowałoby dalsze straty w wysokości ok. 13,5 mld złotych. Wstępne szacunki wskazują, że taką właśnie kwotę pochłonęłaby m.in. konieczność zwolnienia tysięcy pracowników, a także straty wynikające z poniesionych już ogromnych nakładów na proekologiczne modernizacje, dokonane w ostatnich latach.

Kopalnia i Elektrownia Turów jako największy pracodawca w regionie

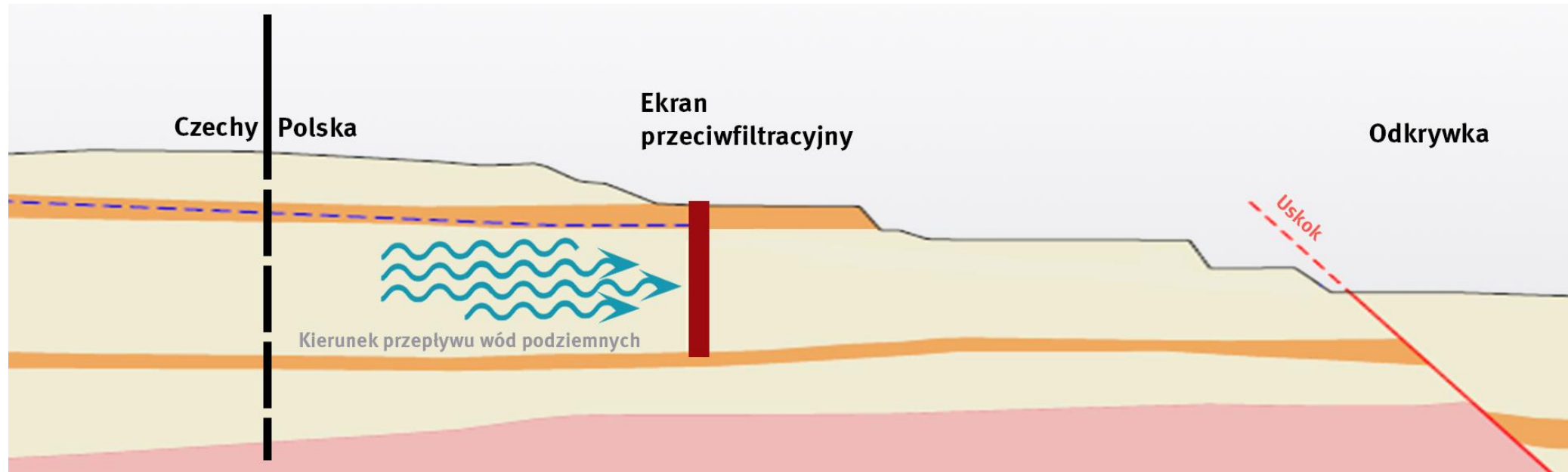
- Kompleks Kopalni i Elektrowni w Turowie to jeden z największych pracodawców w regionie oraz w całym województwie dolnośląskim. Kopalnia Węgla Brunatnego Turów zatrudnia prawie 2400 osób, natomiast Elektrownia Turów ponad 1200. Dodatkowo prawie 1100 osób zatrudnionych jest w spółkach zależnych.
 - W latach 2018 -2020 KWB Turów współpracowała z ok. 1450 przedsiębiorstwami, a łączna wartość obrotów z tytułu wykonywanych usług na rzecz kopalni w okresie 2018 - III kwartał 2020 przekroczyła 1 mld zł brutto. Z kolei w tym samym okresie Elektrownia Turów współpracowała z ok. 1400 firmami, a łączna wartość obrotów z tytułu wykonywanych na rzecz elektrowni usług w tym czasie przekroczyła 5 mld zł brutto.
- Zatrudnienie bezpośrednio w Kopalni i Elektrowni, w spółkach zależnych oraz podmiotach współpracujących zapewnia stabilny byt około 60-80 tysiącom osób, wliczając w to rodziny pracowników

Kopalnia i Elektrownia Turów – otoczenie międzynarodowe

- Kopalnia w Turowie jest jedną z najmniejszych w całym regionie, **zdominowanym przez kompleksy energetyczne działające na terenie Czech i Niemiec.**
- Działające w sąsiednich krajach odkrywki są zlokalizowane **zaledwie kilkadziesiąt kilometrów od Turowa, w tym nawet w odległości kilkuset metrów od polskiej granicy.**
- Stosunkowo mała kopalnia w Turowie stała się obiektem międzynarodowych działań sąsiada, uparcie dążącego do przerwania wydobycia, ale jedynie po polskiej stronie granicy.

Ekran przeciwfiltracyjny – nieobowiązkowy środek prewencyjny

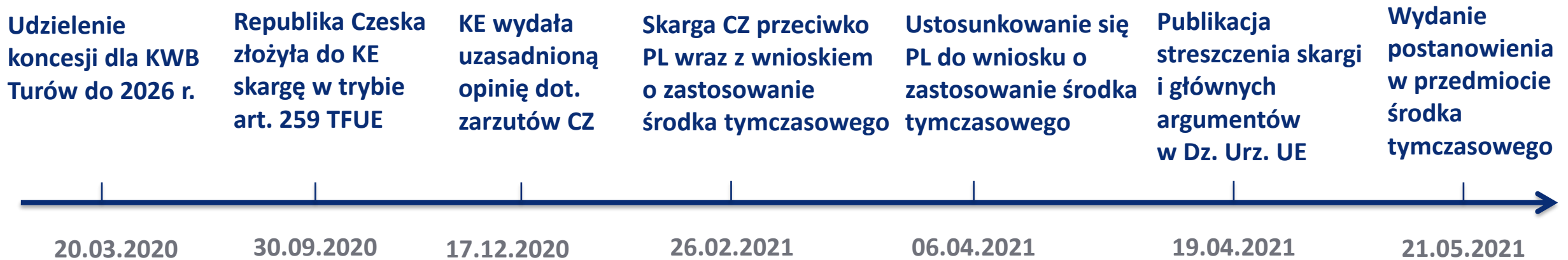
- Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom czeskiego społeczeństwa, rozpoczęto również budowę ekranu przeciwfiltracyjnego. Istotą jego działania jest stworzenie trwałej przegrody na drodze strumienia wód podziemnych dopływających do systemu odwadniania kopalni.
- Ekran przeciwfiltracyjny będzie miał długość ok. 1100 m, szerokość ok. 1 m, a jego głębokość wyniesie od 65 m do 117 m. **Dodatkowe zabezpieczenie jedynego ujęcia wody pitnej w Uhelnej przy pomocy ekranu przeciwfiltracyjnego jest działaniem prewencyjnym.**
- Zakończenie prac objętych umową na wybudowanie ekranu, zgodnie z pozwoleniem na budowę, **przewidziano na koniec września 2021 r.** Po tym terminie zostaną przeprowadzone badania i analizy hydrodynamiczne oraz techniczne, sprawdzające działanie przesłony. Ekran, w razie potrzeby będzie można rozbudować. Skuteczność ekranu będzie na bieżąco monitorowana przez szczegółowy, polsko-czeski system monitoringu.

Wydanie koncesji na wydobycie węgla brunatnego do 2026 r.

W ramach procesu koncesyjnego został opracowany szczegółowy raport środowiskowy, w którym zawarto analizy przewidywanego oddziaływania i przede wszystkim określające niezbędne środki minimalizujące potencjalny wpływ prowadzonej działalności:

- udzielono odpowiedzi na kilka tysięcy zgłoszonych uwag i wniosków, a uczestnicy postępowania, a także osoby nim zainteresowane, uzyskały niezbędne informacje we wszystkich kwestiach wzbudzających wątpliwości,
- zgodnie z wymaganiami prawa krajowego i unijnego, w procedurze oceny oddziaływania na środowisko uczestniczyli przedstawiciele organów administracji, społeczeństwo, a także kraje sąsiadujące, czyli Republika Czeska i Republika Federalna Niemiec,
- kierując się zasadą dobrych praktyk PGE GiEK zorganizowała dodatkowe, nieobjęte przepisami prawa spotkania z mieszkańcami Czech jesienią 2019 r. w miejscowościach Chotyne i Uhelna, podczas których rozmawiano o środkach, jakie zostaną podjęte w celu wyeliminowania potencjalnego wpływu turoszowskiej odkrywki na tereny przygraniczne,
- w pierwszej połowie 2019 r. odbyły się także spotkania z mieszkańcami Opolna-Zdroju, również poza standardową procedurą wymaganą przepisami prawa.
- Postępowanie prowadzone zgodnie z przepisami wówczas obowiązującego prawa.

Dynamika sporu z Czechami

- 22 lutego 2021 roku rząd czeski podjął decyzję o złożeniu skargi przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej i wniosku o zastosowanie środka tymczasowego w postaci nakazu natychmiastowego wstrzymania wydobycia w KWB Turów. Skarga ta i wniosek zostały skierowane do Trybunału Sprawiedliwości w dniu 26 lutego 2021 roku. Sprawa została wpisana do rejestru sądowego pod sygnaturą C-121/21. Stroną w postępowaniu są państwa członkowskie, co wyłącza możliwość udziału osób fizycznych i prawnych, nawet jeśli sprawa dotyczy bezpośrednio ich działalności.
- 6 kwietnia br. rząd PL przekazał do Trybunału Sprawiedliwości odpowiedź na wniosek o zastosowanie środka tymczasowego odrzucając żądania strony czeskiej i wskazując na to, że nie są spełnione przesłanki pilności zastosowania środka a rachunek kosztów i korzyści (w tym środowiskowych związanych z koniecznością zabezpieczenia odkrywki) przemawia na rzecz strony polskiej.
- 21 maja br. TS wydał postanowienie w przedmiocie środka tymczasowego nakazując „natychmiast i od chwili ogłoszenia wyroku kończącego sprawę C-121/21 wydobycia węgla brunatnego w kopalni Turów (Polska)”.

Postanowienie w przedmiocie środka tymczasowego

- Zdaniem TS strona czeska wykazała prawdopodobieństwo zasadności skargi ponieważ na pierwszy rzut oka nie można wykluczyć, że zastosowany przepis narusza to wymogi wynikające z art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko
- Zdaniem TS o zasadności roszczenia strony czeskiej świadczy również podjęta przez PL decyzja o realizacji środka zaradczego w postaci budowy ekranu filtracyjnego, która ma zostać ukończona w 2023 r.
- Dodatkowo TS zaznaczył, że: „**nawet jeśli nagła niedostępność danej elektrowni może powodować negatywne skutki, operatorzy systemu elektroenergetycznego są w stanie zrównoważyć sieć elektroenergetyczną, aby zrekompensować taką niedostępność**”.
- Argumenty dotyczące skutków społecznych, wpływu na poziom zatrudnienia – zostały zakwalifikowane, jako odnoszące się do skutków finansowych – TS nie uznał tych argumentów, jako **okoliczności, które można uznać za nieodwracalne**.
- Rozstrzygnięcie w przedmiocie środka tymczasowego nie przesądza o ostatecznym rozstrzygnięciu w sprawie, ale rzutuje negatywnie na szanse PL w postępowaniu. **Rozwiązanie wprowadzone przez środek tymczasowy jest też dalej idące niż skutki samego wyroku**, nawet jeśli w swoim wyroku TS jednoznacznie opowiedziałby się po stronie czeskiej.
- Niezastosowanie się do postanowienia TSUE może skutkować wydaniem kolejnego postanowienia – tym razem nakazującego zapłatę kary pieniężnej. **Jej wysokość zależałaby od uznania samego TS** i tego czy zastosowane zostałyby wytyczne KE dot. kalkulacji stawek dziennych kary pieniężnej. W takim przypadku maksymalna stawka kary dziennej wyniosłaby 230 tys. euro/dziennie.

Postanowienie w przedmiocie środka tymczasowego – podejście TS do kwestii społecznych

„[...] należy stwierdzić, że podnoszona przez Rzeczpospolitą Polską szkoda społeczno-gospodarcza związana z likwidacją miejsc pracy pracowników kopalni i elektrowni Turów oraz osób zatrudnionych przez przedsiębiorstwa będące podwykonawcami stanowi co do zasady szkodę o charakterze finansowym, której nie można, jeśli nie zajdą wyjątkowe okoliczności, uznać za nieodwracalną, ponieważ odszkodowanie pieniężne może co do zasady przywrócić poszkodowanemu sytuację sprzed wystąpienia tej szkody [...]”

Skutki „dzikiej” transformacji

Gwałtowne zamknięcie kopalni w Turowie **doprowadzi do zapaści w wielu wymiarach:** społecznym, ekologicznym, finansowym i energetycznym.

Pozbawienie środków do życia 80 000

pracowników i współpracowników oraz ich rodzin

Likwidacja partnera biznesowego dla blisko 3000

dostawców i podwykonawców Kompleksu Turów

Czy musi tak być?

Sprawiedliwa, a nie dzika transformacja

www.turow2044.pl

Zagrożenie dla polskiego systemu energetycznego

Utrata źródła 7% energii trafiającej do 3 mln polskich gospodarstw domowych

Spowodowanie strat finansowych i kosztów społecznych

Zamknięcie kopalni to dalsze straty w wysokości ok. 13,5 mld złotych

- Był blisko **80 tysięcy pracowników** i współpracowników oraz ich rodzin, jest uzależniony od istnienia kopalni i elektrowni w Turowie.
- Groźba pozbawienia ich środków do życia w praktyce oznacza **upadek całego regionu**, którego mieszkańcy nie mają żadnej realnej perspektywy znalezienia w krótkim czasie innej pracy ani alternatywnych źródeł zarobku.
- Dziesiątki tysięcy ludzi w tej części Polski czekają na sprawiedliwą transformację, zgodną z założeniami Europejskiego Zielonego Ładu.
- Forsowany przez Czechy i zasądzony przez Trybunał Sprawiedliwości w Luksemburgu **środek tymczasowy prowadzi do „dzikiej” transformacji, która pozbawia lokalną społeczność nadziei na zapewnienie jakiegokolwiek stabilności życiowej.**

Więcej informacji
www.turow2044.pl

